

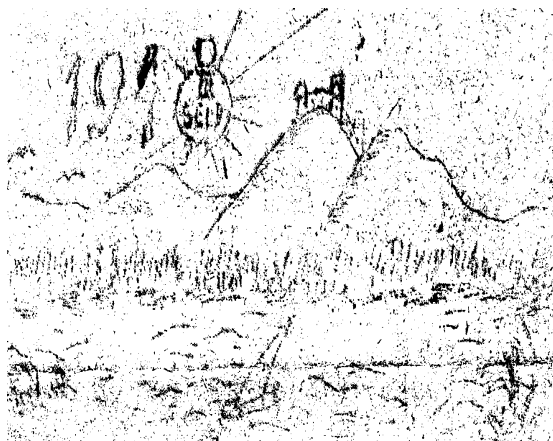
APERAS MONATE
Verda Voĉo de Doksy
REDAKTORO ANT. SLANINA
AMUZA GAZETO DE SOMERA ESPERANTO-LERNEJO
REDAKTORO A. SLANINA

1.I.1948

Bulteno de S. E. L. en Doksy

N-o 4

La hodiaŭo definitive senvalidigas la pasintecan formon en la vortoj. ". . . kaj la nunjara Somera E-lernejo en Doksy, kiu tiom plaĉis al mi . . .". Konforme al la apuda bildo, kies klarigon kaj sencon serĉu nur la 3-a paĝo, oni uzu je nun anstataŭe: ". . . kaj la nunjara Somero E-lernejo en Doksy ne malpli plaĉis al vi ! "

Poemoj pri "Doksy".

Doksy kaj SEL trovis jam "siajn" poetojn! La ĉarma situo de la Mácha-Lago inspiris en la j. 1946 la poemon "Sur la Lago de Mácha", publikigitan la 22.VII.1947 en V. V. D., kaj la maska balo 1947 sekvigis la malsupran poemon, kies originalo kaj traduko montras diversmaniere la poezian arton.

Masce " Kiu? "

Na maškarním v Doksech
k srdci jsem Tě přitisk,
masko vábná!
Vyznal jsem ti lásku. ----
Kázala tak k Tobě
touha dávná.

V Doksech na maškarním
květ Tvůj jiný utrhl,
růže vábná! ----
Zůstaly mi trny,
vzpomínky tak trudné,
touha dávná

Gustav Bavorovský

Al la maskitino " Kiu? "

Ĉe maska bal' en Doksy
mi vin al kor' alpremis,
ulin' altira!
Kaj sekvis amdeklaro ----
ĝin diktis la delonga
inklin' sopira.

Ĉe l' balo vian floron
deŝiris aliulo,
vi roz' altira! ---
Por mi nur dornoj restis,
malĝojaj rememoroj
kaj sent' sopira

Tradukis prof. M. Lukáš

Dr. Aug. Pitlík:

Několik kapitol o esperantu.
IV.

V řeči mluvené se připojuje věta k větě a uvnitř jednotlivé věty člen ke členu dílem bez přestávek, dílem s přestávkami, při kterých i hlas někdy stoupá nebo klesá. V písmě se vyznačují tyto přestávky znaménky rozdělovacími / interpunkcioj /. Znaménka tato jsou: tečka /punkto /, čárka /komo /, středník /punktokomo /, dvojtečka /dupunkto /, vykřičník /krisigno /, otazník /demandosigno /, pomlčka /haltostreko, paŭzosigno /, závorky /krampoj, parentezoj /, spojovací čárka /dividstreko /, uvozovky /citoloj /, odsuvník /apostrofo /, hvězdička /steleto, asterisko /. Rozdělovacích zamének se užívá v esperantu více méně tam, kde ve všech jiných jazycích. "Jejich stálé užívání", praví Dr. Zamenhof, "vytvoří jednou pro tyto nedůležité drobnůstky pevná pravidla. V pochybných případech možno klásti rozdělovací znaménka tak, jak se děje obvykle v jazyce pisatelově."

Třebas v esperantu klademe rozdělovací znaménka tam, kde v češtině, povšimněme si přece jen těchto několika zajímavostí:

Po zdatce "k" /kaj / nepíše se tečka jako po jiných zkratkách: t.e. /tio estas /, ktp. /kaj tie plu /, ekz. /ekzemple / a j. -

Spojovací čárkou oddělujeme někdy ve složeninách slovo určovací od slova základního, klade-li se důraz na slovo určovací, neb v zájmu srozumitelnosti a přehlednosti: vaporŝip-kompanio /parolodní společnost /, glumark-kolekto /sbírka nálepek /, sen-tema /věc bez námětu /, ale sentema /necitlivý /, dále ve složeninách, kde slovo určovací končí na samohlásku: Esperanto-lernejo, membro-abonanto, Universala Esperanta-Asocio, ne-esperantisto, esperanta-ĉeĥa vortaro, unue-naskito /prvorozenec /, vole-nevole /chtě-nechtě /, pli-malpli /více-méně /, a při slabikování /silabado / a dělení slov, o čemž viz v kap. III. ! Někdy ukazující částice "ĉi" je spojena se svým slovem spojovací čárkou na př. ĉi-jare /v tomto roce /, ĉi-nokte /tuto noc /, ĉi-supre /zde nahoře /, ale ĉi tiu, tiu ĉi, celá řada ukazujících zájmen a příslovcí se s ĉi čárkou již nespojuje.

V básnické mluvě možno odsunouti odsuvníkem koncovku členu po jednoslabičných předložkách, končících samohláskou /ĉe, de, je, pri, pro, tra / na př. de l' mondo, ĉe l' patro; je pouze básnickou licencí, děje-li se tak i před slovem, počínajícím samohláskou, na př. l'amiko, l' armeo a pod. V zájmu srozumitelnosti třeba se vyvarovati odsouvání ve slovech jako l'afiŝo, jež splývá ve výslovnosti s "la fiŝo", l' afero /la fero /, l'avo /lavo / a j. V zájmu rýmu a rytmu odsouvá se v básních dle potřeby též koncovka podstatného jména -o v těchto slovech: Mino /podkop, důl /, vin' /vino /, lin' /lino /, sin' /sino=luno /, jež značí v první řadě 4. pád zájmen mi, vi, li, si. Koncovku členu a koncovky mluvnické odsouváme v obyčejné mluvě jen velmi zřídka jako na př. dank'al /danke al la facileco = díky snadnosti /.

Esperanto má pouze rod přirozený /genro natura /; jen jména bytostí živých /osob a zvířat / vykazují rod trojí: mužský /virseksa g. /, ženský /inseksa / a střední /neŭtra /. Věci a vše ostatní je rodu středního. Esperanto nemá rodu mluvnického /gramatického / jako čeština /ten stůl, ta lavice, to okno /. Jména pohlaví ženského tvoříme ze jmen rodu mužského vponou in /patro, patrino, Paŭlino, cervino /, jména rodu středního vponou id /reĝu, reĝido, katido /. Nezdůrazňujeme-li pohlaví u zvířat, jsou jejich jména rodu středního: Mi vokas la hundon, sed ĝi ne venas. Ale: li /virĉevalo /, ŝi /ĉevalino /ne venas. I slova "persono", "homo" "ulo" mohou býti rodu středních, mají-li všeobecný význam, značí-li oba rody: Riĉulo pensas, ke ĉio devas servi al ĝi /Dr. Zamenhof v "Lingvaj respondoj" /. "Infano" je pravidelně rodu středního. Mluvíce o dítěti, o němž víme, že není pohlaví ženského, aneb o němž nevíme, že je pohlaví ženského, můžeme dle Z. Použití též zájmena "li": Li /la infano / ploras.

/Pokračování /

III. LETNÍ ŠKOLA ESPERANTA
v Doksech u Máchova jezera
--- 10. - 24. července 1948 ---

Prozatímní program.

1/ Kursy/ dopoledne : a/ základní, pokračovací, konveršční

b/ seminář / pro znalé esperanta, jeho učitele a činovníky / : teorie
meziúrodného jazyka, gramatické problémy esperanta, literatura,
organisace a dějiny esperanta, Cseh-metoda. Odborné přednášky předních
odborníků literárních, propagačních a j.

2/ Zábavné podniky / odpoledne, večer a v neděli / : divadlo, koncert, filmový večer, kabaret,
karneval, společný zpěv, koupání v jezeře, tanec, táborák, výlety a j.

Program "Školy" bude oproti loňsku – jak v části poučné tak i zábavné – značně rozšířen. Účastníci
obdrží po písemné zkoušce vysvědčení o účasti a prospěchu. - Vyučovatí budou odborníci
/vyjednává se též o učitele ze zahrabničí ! / . - Příprava ke zkoušce před zkušební komisí Svazu
esperantistů ČSR. - "Předkongres" XXXIII. Světového esperantského kongresu v Malmö. -
Esperantisté, nedejte si ujít příležitost prožítí příjemnou a poměrně levnou dovolenou v
mezinárodním esperantském letovisku u českého "moře", obklopeného množstvím přírodních krás !
Doporučte účast svým dětem, příbuzným a známým, nemůžete-li se sami zúčastnit ! Pozvěte
neesperantisty, kteří se chtějí esperantu naučit !

/ Sledujte další informace v časopisu "Esperantista" a příštích číslech našeho věstníku /

Komitét

"Letní školy esperanta"

- . -

Esperanto v rozhlase !

K radosti všech upřímných stoupců mohutného esperantského hnutí lze po druhé světové válce,
která jakoby vyburcovala svědomí mírumilovných lidí, najít esperanto v nebyvalé míře ve službách
rozhlasu. Není bez zajímavosti, že esperantem je dnes uskutečňováno 160 relací měsíčně 14
různými stanicemi. Je to jistě nejlepší uznání všemu našemu snažení. Dosažené úspěchy na tomto
poli musíme podpořit. !!! Proto poslouchejme esp. vysílání a reagujme občas přípisem !!! Již druhá
evropská stanice zavedla / od 15. prosince 1947 / pravidelné denní vysílání v esperantu:

Radiodiffusion Francaise, Emmisions espérantistes vers l' étranger. 118, Champs elysées, P a r i s
80, Francie. - denně 17.15 hod. Až 17.30 hod. / dle Grenwiche /, t.j. 18.15 až 18.30 hod. našeho
času – na krátké vlně 41.21 m. Poslouchejte, upozorněte jiné, pište !

Další důležitá zpráva:

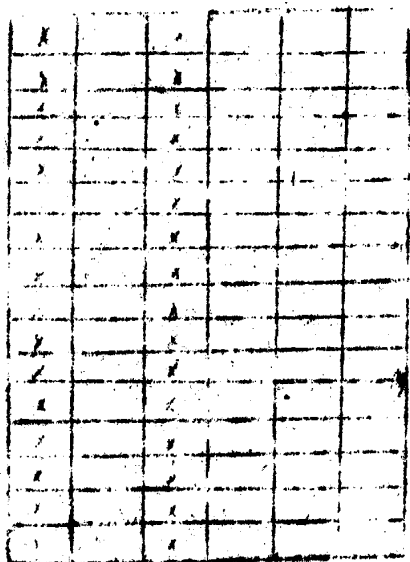
Vedle každodenního krátkovlnného vysílání z Prahy / 2 krát na vlně 49m od 17.30 – 17.45 hod. a 23
- 23.15 hod. / a dalšího vysílání z Prahy I vždy v pondělí a čtvrtek /22.50 - 23. hod na stř. /470m/
zahájí dnem 5. ledna 1948 činnost VERDA STACIO /Zelená stanice/ PRAHA a to: 23-23.30 hod.
našeho času na vlnách 270 a 325 m každé první pondělí v měsíci. Na pořadu umělecké programy.
Spoluúčinkují přední naši umělci j. Höger, Leraus a j.

Poslouchejte, upozorněte jiné, pište!

(Adr. Československý rozhlas, Praha XII, Stalinoiva 12/.

V minulém čísle jsme uveřejnili tajenku s-ana Dr. Vaňka. Výherce oznámíme v příštím čísle.

Dnes vám přinášíme další tajenku, kterou nám zaslal s-ano Jarda Hošek, Doksy 453. Můžeme vám prozraditi, že se rovněž týká Doks. Z těch, kterým se podaří najít správné řešení, vylosujeme opět jednoho šťastného, kterému s-ano Hošek věnuje pěknou esperantskou knížku. Tedy s chutí do toho:

Internaj korpaj organoj
 Aperi super lago-nivelo
 Esenca parto de vorto
 Ĥemiaj elementoj por reklama lumigado
 Kolekto de malnovaj dokumentoj
 Dispeli malagrablajn pensojn
 Vidpunkto
 Flugilhava ĉielano
 Specoj de manĝebla vegetaĝo
 Ido de forta besto
 Direktas sian agadon al ies bono
 Vasta maro
 Konkuranto
 Homo sen inteligenteco
 Donaci
 Antikvaj grekaj moneretoj

Abychom vám pak ještě více usnadnili vaši práci, prozraíme vám – to už aby s-ano Hošek nevěděl – že tajenka obsahuje podstatu programu Letní školy esperanta v Doksech a navíc pak naději, že se všichni v Doksech opět uvidíme. Pište na shora uvedenou adresu.

NOVAĴOJ

La amatora teatro-societo K.H. M á c h a e n D o k s y, kiu dum julio 1947 sukcesplena ludis esperantlingvo "NOKTO-n EN KARLUV TÝN" de Jar. Vrchlický, venkis en la distrikta teatro-konkurso per sia ludo "Chladné světlo" de O. Scheinpflugová. Premion por la plej bona reĝisoreco gajnis s-ro Jaroslav R ý d l, inspektoro el Doksy, la konata al ni "kastelestro de Karlův Týn". Ni kore gratulas kaj en la regiona konkurso pluan sukceson!

N i f u n e b r a s. Forlasis nin fidela samideano, ĉiam kaŝita en siaj grandaj zorfoj por bono de siaj edzo kaj du filinoj. Des pli nin kortuŝas la neevitebla sorto, ke ĝi trafis nian ŝatatan prezidanton. Sinjorino Malíková mortis 49-jaraĝa post nelonga suferado. Al Ŝi ni deziras eternan trankvilon. Al la postvivantoj ni volas doni nian sinceran konsolon.

Ĉ u t a ŭ g a s ? Ni ricevis anglan broŝeton eldonitan de Felice Rovai, kie la konata lingvisto skribas interalie: Se pensas iu, ke la angla lingvo posedas iun avantaĝon por fariĝi lingvo internacia tio estas, miaopinie, insulto por la homa inteligenteco, ĉar la angla lingvo absolute eĉ ne povas esti fonekitigita krom aliaj multaj mankoj.

N o v a K u r s o e n D o k s y. Komence de februaro 1948 nova kurso por komencantoj. Gvidos Špŭr, Hošek, Hašlar. S-ano Severa fino sian kurson en Staré Splavy, kiu partoprenis 21 lernantoj.

N i k o l a a v e s p e r o de Esperantista klubo en Praha bone sukcesis. Venis "Doksanoj" el diversaj lokoj. Dimanĉe kelkaj "Doksanoj" trarigardis interesaĵojn de Malnova Praha. Gvidis kaj pri arkitektaj belaĵoj kaj ilia historia interese parolis dro Pitlík. Ege malvarma vetero de tiu dimanĉo ne multe malhelpis la ĝojigan promenon tra Praha.

V e r d a s t a c i o en Praha komencis regulan elsencadon de kultura kaj amuza programo. La unua elsendo estos la 5-an de jan. 1948 kaj ĝi prezentos retrospektivon de iama Vera Stacio en Brno. En la programo aktoros konataj aktoroj Högr, Leraus, Švabíková, Klimeš, Klimešová, Kožík, kunhelpantoj de Praha-a Esperantisto klubo Slanina, Zvědělíková, Mařík kaj Nývlt. Reĝisoras Dalibor Chalupa. Elsendoj okazos ĉiam la unuan lundon de la monato je la 23-a horo el stacioj Praha II, Morava / nova stacio /, České Budějovice kaj Moravská Ostrava / Ostrava /. Disvastigu tiun ĉi sciigon inter viaj korespondantoj. En februaro vi aŭdos esperantistan kabaredon. Skribu al Radiostacio Praha XII, Stalinstrato 12.

" E s p e r a n t i s t a " - nialanua asocia organo rekone informas pri VVD.

E n S e z i m o v o Ú s t í s -ano Fr. Schwarz gvidas kurson.

E l " D o k s a n a f a m i l i o : Antaŭ la ekzamena komisiono de EAĈSR estis la 29-an XI. 47 ekzamenitaj la jenaj lernantoj de SELD: pri kapableco instrui: Pič / eminente kapabla /, prof. Kolman, Raška /tre bone kap. /, Rejtharková / kapabla /; pri scio de Esperanto: instr. Kafková / eminenta /.

" E s p e r a n t o " - nova kvaronjara gazeto de Esperantista klubo en Hradec Králové. La unua numero aperis komence de ĉtm. Luksa papero, presita teksto, interesa enhava. Ni povas ĝin vere rekomendi al vi.

VORTLUDOJ

Česky říkáme: "Nechal mě na holičkách". Obáváme se, že překlad: "Li lasis nin sur frizistinoj" nebuĉe asi správný. "Vy jste otrava" rovněž není vystiženo esperantským "Vi estas pri-herco".

La ano de la klubo, kie oni praktikas kaj rekomendas bonajn korajn morajn verŝajne ne estas

k o r m o r a n o, ĉar kormorano estas birdo vivanta en Afriko.

KONTRAŬ LA DOLORO HELPAS BONA HUMORO

P e r t e l e f o n a d i a l o g o "Ho, pardonu al mi, amiko, hodiaŭ mi vere ne povas veni la klubkunvenon, kiel mi promesis al vi. Mi havas multe da laboro." "Bonega! Mi ĵus volis telefoni al vi. Same mi ne povas, ankaŭ mi havas multe da laboro." Hazarde je revido - k i e ? En la kinejo !!

/ Neimitinda! /

B o n a k o n s i l o . Kiam escepte via klubkunveno ne okazor, parolu jene al via edzino: "Mia karulino, hodiaŭ vespere mi ŝatas ne forlasi vin pro la klubo!"

L i m a l t r a f i s . Fama kuracisto estis kuracinta malgrandan infanon dum malsano danĝera. La dankema patrino iris al la savinto de sia filo. - "Mia Dio", ŝi diris, "ekzistan servoj, kiujn oni ne povas pagi; mi ne scias, kiel danki por via kuracado . . . mi pensas, ke vi akceptos tiun ĉi monujon, kiun mi brodis propramane." - "Sinjorino", respondis iomete malafable la kuracisto, "la medicina scienco ne estas afero de sentoj kaj niaj flegandoj devis esti pagataj per mono; donacetoj subtenas la amikecon, sed ili ne subtenas niajn domojn." - "Sed, sinjoro doktoro," diris la sinjorino konsternite kaj ofendite, parolu kaj fiksu sumon!" - "Sinjorino, tio estas du mil kronoj". La sinjorino malfermas la monujon, eligas kvin bankbiletojn po mil kronoj, donas du ol ili al la kuracisto, remetas la tri ceterajn en la monujon, malvarmo salutas kaj foriras.

REDAKCIA KESTO

Prosíme, ohlaste nám každou změnu své adresy. Stačí, napíšete-li tuto adresu: Letní škola esperanta, Doksy.

Karaj geamikoj, ni ĉiuj deziras al vi ĉiuj f e l i ĉ a n n o v a n j a r o n !

Š t ě s t í v n o v é m r o c e !